

АЗАЫЧЫ ВӘ ҺӘЯТ

ГОНШУ-ГОНШУ БАЖАР...

Загәтәлә Азәрбајҹаның догудан да, тәҹрәбр олмајан көзәл күшәрләриндәндәр. Фәриҹ охдур, илин һанс вә әсдиндә көһрәсин көһл

Загәтәләнин дағларын, мәшәләрнин нәһәз тохунмаһын гәдәр сәр, әрфи бир [әшлүл] илгыһны бүрүм или бәһәрдә да, [әләлгәләр] или бир чәһәс дилә или адәмә кәләк дәдәди, һиндиг: неҹкәликләриннин сәриҹлик [әдигә] [ә] йәрәһимдә да, бугәдәләрән мил-ионларла чилчирәг асан, доғарән [олларын] өҹә бугәдәләрә бүрүм, сәлғәмә йәшшәләрә йәр-кәүл дәрәҹә сәләп пәһиздә да, дүһиниң кәһәз әһләп һәр бир йәрәрдәс чәкәт сәрт гиш [әлүһдә] да вә йәр-ләрин бәһәрсиз, уңдуһуһәл кәзәлликләр әр. Бу кәзәлликләр бир дәрә көрдүмү, әврүн бу-ју уңдуз биләһәс. Уға дәғләр, һағы-һәләзән вәдәсини бәрәкәтлә кәһишләнәһи бәхәдә фәһриләшрәсин ки, әврү кәһишләнәһи бугәдәлә нәфәс-нәфәсә [әшәмәг] үчүн бугдән әртәг нә ләзиздәри ки.

Ләкин тәбәт өз йәрәндә! Оға гағи, оҹәһәс, о да горһәс кәһидиңә тәһәвәр, һәм-мәтәләрән, кәзәлликнин итирәр. Бунә көрә һисән тәбәтдән бәһрәләндикчә, көрәк бөрчүмү да гәјтәрә. Әкә, бәһәр, гурә, әһлиңи зәһиһә ки, кәзәллик әһләвләрәри һисән өл-ли йәрәнән кәзәлликләри әхтәр-әр.

Загәтәлә бу чәһәтдән һүмәһә рәјонларынмәндәндәр. Елвә кәһт өлмәз ки, ора [олуң] дүшә, шәһәрләр, тәсвүрәфәтләр кәзбә доһансан, нә исе бир [өһлиң], гурәчүлүк һишини тоз бәһрә-һә или рәстләһәһәсән.

Ән уғар киндәләрән бешләмә шәһәрләр әүһнә гәдәр һәр

йәрду хуһус сәһмәлиң, зәғ [дүшүс] һәр дәрә гырағы һә әрләр әһән күчәләрән әтәдә, һәсәрләри әшб күчәләрә әһән күл фәһләрәһә бә-һәндә, гәрә чәй дәһшәтһини вә гырыһың көрпәһи гәрбә әһиңидиң [йәрәһим] мәрәт-ләрә көз [әтәрәдә], бағларын вә мейдәнчәләрин, шәһәр бә-зәһиң һичиң әрәткәтһәрән— әһндә вә хәтрә-бугәләрин, көһшләрин, дәнәмәчәләрин тә-мәһәсин дурәндә бир дәһә көрүрәң ки, бүтүн бунлар бә-һәриһи, зәғәлү, сәлғәмә әдәмләрин әһәһиңиң һәткәһи-дәр.

Дүшүр, кәһүңүң чөхдән әрәһидиң бә'зи кәһә бинәлар-һи йәриндә көрмәһидә әдәм әвәлчә чәһәр, үрәјидиң тә-вәсүлә бәһәр дүгү да көчәр. Ләкин сәрә дүшүңсәң, нә әтәк өләр, әрә [он] да [о-хдур]. Шәһәр бәјүңүр, һиңшәф әдир өз әр [он] тәбәләрини ирәләр сүрүр, һишини көрүр-гүртәрһи һәр бир кәһдә да [өһ-си] ки һәз өлүмәһәләр! Ләкин бу шәрәтлә һәз тәкәһ-дән пәс олмај!

Инди тикһиңи шәһәр кә-һишләндиңкә бинәларын көр-көмә да дөһишләр. Комуңи-кәсәјә вәсикәтләрә до әвәл-диңдән хәлјә [әшлү] вәзјидәт-ләрдәр. Сүрәтлә Загәтәлә кәһбә доһуңдур, оңиң торһәли һә қә-һилләр дәнәр [олу] чөһлиң гуртәрәндән сәрә неғлиңтә ишәрәһидиң, хуһусән тикһиңи әвәдләндиңиң доһиңмәсиндә мөһүдү оған мөүјидиң чөһил-кәһәр һәлп әдлөкчә. Гаҹ, Загә-тәлә, Баләкән рәјонларыннин һисмәс дәһә да кәзәлшәкчәк.

Сән илләрдә Загәтәләдә йә-шәјиш өвләри һә йәһиш, һи-зәһит-тәсвүрәфәт бинәлар-һини, әһәлјә һәдәһи-һишәт вә һиңәрәт хидмәти объекто-ларын тикһидиң вә хәлјә кә-һишләндиңдәр. Шәһәрдә дәр-дә мөһтә әһә фәһиләңтә кәстәр-тә. Тәз шәһәт мәктәб вә пәһ-нәрләр вәһ истрәдәҹә әри-

либ. 100 нәғрәлиң һәмәһкә-нә вә дәррәтәрбә рәһиңә вә һиңиләр. Киндәләрә, тәсвү-рәфәтләрдә һәһи бинәлар [сәјмә] чөһидиңдәр.

Бир сирә рәјонларынмәндә олағу ким, Загәтәлә да әздә һиңи гүвәһсәндән истрә-дәҹә чидди проблемдәр. Бу проблемнин һәлли үчүн [оллар] әхтәрләр.

Тикһити-әбәдлүк проблемни һә көһчләрүн ишлә тә'һини, кәһдә бағһанмәс мәсәләсинә бир йәрду тохунмаһи тәсәдү-фә дөјл. Чүнки бу һиң мәсә-лә әрәсидә мөһтәм өлгә әр.

Көһиләр һәјәтһиң бәзә-јә биләһәс, йәһи мөһдәһи-һишәт өчәғләриндә оһларын һәр чүр истрәһәр вә өләнчәһиңә һиңкән йәрәһилмәс, күчләрүн вә әһиләрини сәрп әтмәк үчүн шәрәт олма-сә оһлар һәч бир гүвә һә доғә олма-ғларын әтрәһидә сәһләә бил-мәриң.

Бу бәһидән Загәтәлә кәһ-дәләр, һәјәтләр, һәһиңиң ком-плексләриндә көрдүмү шәрәти, чөһиңдән, һүмүһә кәстәр-тәкчә олар.

Рәјонун коһозларындыкы мүсәһр [һәјәндәрлү] ком-плексләрини әвәләрлә да көр-мәшүдүм. Әбәдлүг, һәјәндәр-ләр үчүн йәрәһил шәрәт, бундә әсәсән чәһиләрнин иш-ләмәс, вә с. үрәјидиң фәһилә доһуңдурду. Йәһидән рәјон-дә оһларын һәһиң тәсәвүрәт-тә һәмәһдәһиң.

Загәтәлә вә Баләкән рәјон-ларын әрәсидә доһлуғ, әмкә-дәшлүг, сәһиләзән йәрһиш вә тәврүбә мүбәһдәһиңиң кәзәл-һиң әһиңсә әр. Баләкән рәјонун тәсвүрәфәт рәһбәрләрини бөјүк дөһтәсә Загәтәлә рәјонуну мөһтә һәјәндәрлүк мү-әссәсләринә бәһәһә, бу сә-һә һәһиңларын һиң тәврүбә-ләрини әрәһиңә көһмишдәр. Күн әрәндә һәһиләр Сәбир әдһинә коһозун иһәк фәрмә-синдә, Сәмәд Вүрғүн әдһинә коһозун һиңсә йәрәһидиңгә көһмәһдәһиң.

Һиң рәјон һәјәндәрләриниң иһәк рәјон коһозу фәр-мәсинә кәһиләтә бйрләндиң. Иһиң әдһинә коһозун сүдүңүк фәр-мәсиндә олағлар, һәјәндәр-ләрин мүсәһр устлал һиңшәф-ләр сәһисидә гәзәһилмәш уғурлар дәрһидән мәрә-ғәндиләр.

Иһә рәјон һәјәндәрләриниң иһәк рәјон әрәсидә рәһиңә көрүш бәрәдә даһишмәһи оһә көрә вәһиң һәмәд әдрәм ки, бундә бә'зиң һиңшәһиңиң гә-һишүдән зәһриң оһсүр. Гөһиңдә гәзәһилмәш уғурларын көкүң, сәһиләһиң, тәврүбәһиң әрәһиң-мәш тәврүбә дәһилчә өләнһиң бәһтә рәјонларын чөхү туғтуру. Буну һәр һиң рәјонун тәсвүрәфәт бәһилчәри аһчә әтрәф әһиләр. Загәтәләдә, Баләкәндә до тәсвүрәфәт әһиләриң сәһиләр әр ки, Уһиңиңтәғ сәһиңиң сийидәр. Мәсәлән, Баләкән гәриҹәдәһбәрәһиләриниң иш-ләр рәстбүһидә [әшлү] мә-һлүдүр. Ләкин һәјәндәрләр әһиңиң йәһиләһиләтә һәһиң, һиң, мүсәһр комплексләрнин тикһилә һиң һәлә әсәјәр. Иңди бу сәһәјә дигәт әртирмәһиң, йәһиһи нә вәрсә әрәһиң тәһиң әтмәк истрәһәр.

Загәтәләдә исе мәл-ғәрә бу-тунуһлүк һиңшәләриндәһиң, Төх-тәһ рәјон дәрә йәһидиңдәр, һиң бйрләндиңгә 3.000 дүрә сәһиләр, бөјүдәлүр вә сәрә тәсвүрәфәтләр пәһиләр. Бу бөјдә көһмәһдә һиңиң дигәт тәһилә, тәһиләңдә йәһидиңдәр һиң бәһидән чөһб әдрә. Уһиң-мәһлүтә, кәзидиңмәш тәсвүрә-фәтләрин һәһиңдә һәјәндәр-ләр үчүн мүсәһр шәрәт сәһиңәһиңиң тәһиң көһәнт йәрәһилдәр.

Йәһиң өлө буну вә һәһиң-дәһилдәрдә гәзәһилмәш һәһиң мөһлүтәләрдә көрә кә-һиң или чәһишләрә һәһр оһунуһи бөһрәһәлгә сиймәһиң. Тәсвүрәфәтләдә, «Сәһиләзән көл-чөхү һәһиләһиң. Дүһиңниң

мүһтәһилф өлкәләриндән кәһ-миш мөһтәһиссәләр рәјондә һәјәндәрләриниң һиңшәһиңиң иһә тәһиш өлмәш вә рә'јондән кө-рүңдүһиң ки, чәһ рәзә гәһ-мишләр.

Загәтәләдә һәјәндәрләриниң тәврүбәләндирмәһиңиң, һиң мәл-ғәрә көһшәләриниң һиң-иңитисинә, мөһдәһиләһидиңдә һиңләрнә чөхдән бәһилән. Рәјондә өлө тәсвүрәфәтләр 1.400 ки, бир дәмһиң әһтидә 1.400-1.500 бәһ һәһиң сәһилчәһиң.

Иһдә рәјонун Сәбир әдһинә «1 Мәј», «Шәфәг», «Украјна» көһозларындә да мүсәһр һәјәндәрләр объектоһи, һә дәмһәри тикһиләр. Бу тәсвүр-фәтләрдә һиңләрләр дән чөхү чәһиләрләр. «1 Мәј» коһозу-дә гыһларын сүдүңүк бри-гәдәс әвр. Сәмәд Вүрғүн әдһинә, Кәһр Мәһр әдһинә көһ-зәһилә һиңшәһиңиң һиңшәһиң һәһиләс көрәләр. Оһларын шәрәтидә бәһидә бу һәһиңнә тәсәдүһиң өлмәдигәһиң һиң-Әһ.

Иһиң әһиң оһиң ки әрәндә һәјәндәрләр сәһисидә көһри һиң дәрә әрәһиң вә 64 миллион чәһиң. Бәр һиңдәһиң әтә һө-сәһбә 2.500 килограм сүд сәһи-лүк. Сәбир әдһинә коһозун сәһилчә Мәхдүр Сүткәһиң сәсә рәјонун һүмүһә кәстәр-кәһиңдән әд гәлә һиң дәр әртүг сүд сәһил. Иһиң [үн] пәһиң әһтә әлвә 151 дәрә [өрнү] йәһи-рәһиң вә 27 тон әдһиң [үн] әр-хилләр. Гөјүңчүләр пәһидән әртү 2.107 дүрә әһиләр—

Бәлә рәһиләр дәмә әд-дирмәк до өләр. Ләкин өс-дәкчә һиңшәһиңиң һиңшәһиң әрәһиңдә дәрһиң өмәк, руһ [үһсәһил] дүјүләр.

Хуһусилә һиди, партйизниң XXVII гуруппәһиңиң кәһиш һә-зәрлүг һиңшәһиң йөрлүгүләр, һиң редуксийәһиң, һиң рәғәмәләр сәһиңиң, һиң рәддуксийәһиң, һиңзәмәһдә дә-һиңлиһиләр вә Әсәс истрәти-мәләр пәһиләләриниң һиңсисә өмәк чөһиңдәһиң доғруғу күчләр.

Сәбир РҮСТӨМХАНЛЫ